

Opheffing van de wettelijke bescherming... *of de omgekeerde wereld*

Een ‘nieuwe’ tendens in de erfgoedsector is tegenwoordig het terugdraaien van de beschermingen, de z.g. ‘deklassering’. Hoewel zulks eigenaardig lijkt, is dit inderdaad toch mogelijk. In essentie is de procedure vergelijkbaar met deze van een bescherming, maar met een omgekeerd effect.

VVIA kwam met deze problematiek in aanraking tijdens de strijd voor behoud van de kolenwasserij van Beringen. Nadat er een betwistbare slopingsvergunning gegeven was voor de nog beschermde kolenwasserij, werd getracht om de bescherming van twee delen van de kolenwasserij op te heffen. ¹

Artikel 6.2.1. van het onroerend erfgoeddecreet van 2013 ² stelt: *De Vlaamse Regering kan een besluit tot definitieve bescherming in de volgende gevallen geheel of gedeeltelijk wijzigen of opheffen :*

1° de erfgoedwaarden van het beschermde goed zijn onherstelbaar aangetast of verloren gegaan;

2° een verplaatsing van het beschermde goed is noodzakelijk voor het behoud van de erfgoedwaarden ervan of is vereist omwille van het algemeen belang;

3° de gehele of gedeeltelijke wijziging of opheffing is vereist omwille van het algemeen belang;

4° het goed beheer vereist de toevoeging van gegevens zoals vermeld in artikel 6.1.14, 7° tot en met 9°.

5° de toevoeging als bijlage van een lijst van cultuurgoederen die integrerend deel uitmaken van een beschermd goed als vermeld in artikel 6.1.4, § 2, tweede lid, 3°, of de aanpassing van een lijst van cultuurgoederen is noodzakelijk.

Daarbij zijn vooral de punten 1° en 3° van belang.

¹ Het volledige verhaal van de strijd voor de kolenwasserij kunt U op onze website terugvinden via <http://www.industrieelerfgoed.be/search/node/kolenwasserij>

² Dit onderging naderhand nog een reeks aanpassingen. De volledige er recentste versie vindt U op <https://codex.vlaanderen.be/Portals/Codex/documenten/1023317.html>. Daarnaast is er het Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de uitvoering van het Onroerenderfgoeddecreet van 16 mei 2014, dat ook verschillende keren geannoteerd werd: <https://codex.vlaanderen.be/PrintDocument.ashx?id=1024695&datum=&geannoteerd=false&print=false>

1. Waarom een bescherming opheffen

1.1. Verlies van erfgoedwaarde

Het is evident dat een bescherming kan opgeheven worden wanneer een pand volledig afgebrand en niet meer gereconstrueerd kan worden, zoals de schutterstoren in Zelzate³. Of wanneer het object niet meer bestaat, zoals de houten standaardmolen De Brauwere in Zuienkerke die in december 1942 beschermd, in 1947 gesloopt werd, maar tot recent administratief nog altijd als beschermd vermeld stond⁴

Het is dus duidelijk dat vooraleer een bescherming opgeheven kan worden duidelijk en onweerlegbaar moet aangetoond worden dat de erfgoedwaarden onherstelbaar aangetast of verloren gegaan zijn.

Of ze ‘onherstelbaar’ zijn is vaak een discussiepunt, waarbij de aanvrager verwijst naar de hoge kosten, en een eenzijdig tegenstelbaar dossier voorlegt - bv een dossier opgesteld door een architect die in zijn opdracht werkt. O.i. dient een dergelijk dossier minstens door één of meerdere *onafhankelijke* experts te worden bewezen te worden.

Daarnaast moet rekening worden gehouden met Artikel 6.4.1. van het Onroerend Erfgoeddecreet (12.07.2013) dat stelt dat *“De zakelijkrechthouders en gebruikers van een beschermd goed behouden het in goede staat door de nodige instandhoudings-, beveiligings-, beheers-, herstellings- en onderhoudswerken”*.

Art. 6.1.1. van het Onroerend Erfgoedbesluit (01/01/2015) stelt daarbij aanvullend *“De zakelijkrechter en de gebruiker van een beschermd goed zijn verplicht de instandhouding en het onderhoud ervan te verzekeren door:*

1° het goed als een goede huisvader te beheren en de nodige voorzorgsmaatregelen te nemen tegen schade ten gevolge van brand, blikseminslag, diefstal, vandalisme, wind of water;

2° de toestand van het goed regelmatig te controleren;

3° regulier onderhoud uit te oefenen;

4° onmiddellijk passende consolidatie- en beveiligingsmaatregelen te nemen in geval van nood.”

Het is m.a.w. belangrijk dat aangetoond wordt dat eigenaars en gebruikers van het goed voldaan hebben aan hun onderhoudsplicht. Indien dit niet gebeurde dan lijkt het evident dat de veroorzaakte schade niet kan leiden tot het argument dat de erfgoedwaarden onherstelbaar aangetast of verloren zijn, gezien dit feit voorspruit uit het niet of onvoldoende naleven van art. 6.4.1. van het Onroerend Erfgoeddecreet.

Het actiefbehoudsbeginsel geldt ten alle tijde.

De parlementaire voorbereiding van het Onroerend Erfgoeddecreet stelt duidelijk in de Memorie van Toelichting duidelijk dat de verwaarloosde toestand geen reden kan zijn tot opheffing, en specificeert ook wat als aantasting van erfgoedwaarden kan beschouwd worden *“Eerst en vooral in situaties waarbij de erfgoedwaarden van het beschermde goed ernstig zijn aangetast of verloren zijn gegaan door een oorzaak, die niet kan worden toegeschreven aan*

³ <https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/75925>

⁴ <https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/308201> .

*de zakelijkrechthouder(s) of gebruiker(s) van het goed sinds de voorlopige bescherming. Het gaat in dit geval om een ernstige (onvrijwillige) aantasting van de erfgoedwaarden, zoals na een calamiteit (brand, natuurramp enzovoort). **In geen geval kan verwaarlozing of gebrek aan onderhoud door de (huidige of vorige) zakelijkrechthouder of beheerder aanleiding geven tot een wijziging of gehele of gedeeltelijke opheffing van de bescherming.**”⁵*

Op grond van het decreet dient de eigenaar bijgevolg steeds aan te tonen dat hij aan zijn verplichtingen voldaan heeft, en het is aangewezen dat tegenstanders van een opheffing zulks in de loop van de procedure dit ook steeds vorderen.

Het zou onverantwoord zijn indien de Vlaamse Overheid een nalatige eigenaar zou honoreren met de opheffing van de bescherming, en dit zou ook een totaal verkeerd signaal zijn binnen de erfgoedwereld.

1.2. Noodzaak van een verplaatsing

Een opheffing kan nodig zijn om een verplaatsing mogelijk te maken, en om aldus de erfgoedwaarden veilig te stellen en te behouden.

Hierover lezen we in de Memorie van Toelichting:

“In een tweede geval is een gehele of gedeeltelijke opheffing mogelijk, wanneer de verplaatsing van het beschermd goed voor het behoud ervan noodzakelijk is. De wijziging houdt dan de verplaatsing van het onroerend goed in. Hierdoor voorziet dit artikel de toepassing van artikel 5 van de Conventie van Granada. Het dient evenwel duidelijk te zijn dat verplaatsing van een beschermd onroerend goed enkel te rechtvaardigen is wanneer het behoud in situ onmogelijk blijkt. Verplaatsing is echt een allerlaatste redmiddel”⁶

Dit argument kan dus niet aangehaald worden om het erfgoed ‘af te voeren’ en door de verplaatsing verloren te laten gaan. Met andere woorden: voor, tijdens en na de verplaatsing moeten alle technische en andere maatregelen genomen worden om het verlies van erfgoedwaarden te vermijden.

1.3. Omwille van algemeen belang

Over ‘het algemeen belang’ kan gediscussieerd worden. Het is een zeer abstract begrip. Waar begint en eindigt het ‘algemeen belang’ als het over een historisch monument gaat - terwijl het monument zelf beschermd werd om een algemeen belang. Vast staat wel dat het ‘algemeen belang’ (de ‘bonum commune’) lijnrecht staat tegenover het individueel belang. Het is datgene dat voor het welzijn van het volk in zijn geheel nuttig, gewenst of nodig is.

De Memorie van Toelichting bij de parlementaire bespreking van het Onroerend Erfgoeddecreet zegt hierover:

⁵ *Ontwerp van decreet betreffende het onroerend erfgoed.* Vlaams Parlement, Stuk 1901 (2012-2013) – Ingediend 14 februari 2013 (2012-2013), p. 60-61 : <https://docs.vlaamsparlement.be/docs/stukken/2012-2013/g1901-1.pdf>

⁶ *Ontwerp...*, loc. cit.

*“In een derde geval is een wijziging of gehele of gedeeltelijke opheffing van een bescherming omwille van het algemeen belang vereist. Door een wijzigende context kan het algemeen belang immers geëvolueerd zijn ten opzichte van het algemeen belang ten tijde van de bescherming. Van deze mogelijkheid zal voornamelijk gebruik worden gemaakt om tot een ruimtelijke afweging te kunnen komen. Op die manier kunnen verschillende (ruimtelijke) belangen tegenover elkaar worden afgewogen om zo het algemeen belang te vrijwaren. **Uiteraard mag deze mogelijkheid geen vrijeleide zijn om het belang van de bescherming te ondermijnen.** Daarom wordt de procedure voor het wijzigen of opheffen van een bescherming uitgebreid.”⁷*

Met andere woorden:

- een bescherming kan/mag nooit opgeheven worden omwille van het belang van één persoon of één organisatie;
- een bescherming kan/mag niet opgeheven worden omwille van zuiver financiële motieven (bv de hoge kosten van instandhouding of restauratie)
- het algemeen belang dient duidelijk en onweerlegbaar gemotiveerd te worden: de maatschappij als dusdanig dient er bij te winnen, er beter van te worden.

Het ‘algemeen belang’ moet steeds duidelijk gespecificeerd worden en berusten op een ruimtelijke afweging. In het verleden waren bv discussies bij de bouw van de HST die bepaalde erfgoederen bedreigde - waarbij het algemeen belang van een betere spoorverbinding aangehaald werd en de technische vereisten van de aanleg niet compatibel waren met het behoud van erfgoed.

Net zoals in de recente discussie over het Gentse Gravensteen is het dan belangrijk om alle mogelijke alternatieven te (laten) onderzoeken, en op basis van dit vergelijkend onderzoek een keuze te maken over de beste (of minst slechte) oplossing.

1.4. Het kostenplaatje voor behoud is te hoog

Alhoewel zulks in de praktijk regelmatig, en vooral door lokale openbare besturen voor een beschermd erfgoed in hun eigendom, aangehaald wordt, kan dit op grond van het Erfgoeddecreet in geen enkel geval de argumentatie vormen om een bescherming op te heffen. In geen enkel decreet of parlementair stuk wordt het argument ‘kostenplaatje’ aangehaald als motivering voor een opheffing van een bescherming.

We bemerken tegenwoordig echter toch dat dit een tendens wordt. Overheden, eigenaars van een beschermd erfgoed, wensen omwille van de kosten niet meer te voldoen aan hun verplichtingen van instandhouding, en willen via een aanvraag tot opheffing van die verplichting verlost worden. Dit gebeurt veelal nadat gedurende jaren, decennia zelfs, niet voldaan werd aan de onderhouds- en instandhoudingsplicht. Omwille van het ‘algemeen belang’ (de kosten) wordt dan de opheffing van de bescherming bepleit.

Burgers en verenigingen komen daarbij dan in het verweer, en moeten dan ook in het verweer komen. Het algemeen belang van de burger (het recht op zijn erfgoed) dient te primeren, niet het financiële belang van een overheid of van een particulier.

⁷ *Ontwerp...*, loc. cit.

2. Verloop van de procedure tot opheffing van de wettelijke bescherming

2.1. Start van de procedure

Art 6.2.3. § 1. bepaalt: *'In de gevallen, vermeld in artikel 6.2.1, 1° of 3°, kan een besluit tot definitieve bescherming geheel of gedeeltelijk gewijzigd of opgeheven worden onder de voorwaarden en in de vorm die vastgesteld zijn voor een bescherming in artikel 6.1.2, 6.1.5, 6.1.6, 6.1.7, 6.1.13, 6.1.15, 6.1.16, 6.1.17 en 6.1.18.'*

Tot de minister wordt een aanvraag of voorstel gericht om de procedure tot opheffing van een bescherming op te starten. Die vraag wordt doorgegeven aan het Agentschap Onroerend Erfgoed (AOE), dat een dossier met advies opstelt en dat voorlegt aan de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed (VCOE) ⁸.

De VCOE analyseert en bespreekt het voorstel en legt een advies voor aan de minister ⁹. Dat advies kan in het kader van de openbaarheid van het bestuur door burgers en verenigingen opgevraagd worden - sommige adviezen (zoals dat over de kolenwasserij van Beringen) worden nadien zelfs op de website van de VCOE geplaatst.

Het is echter slechts een 'advies'. Een advies is niet bindend, de minister is niet verplicht om dat te volgen.

Ministers en regering zijn echter steeds verantwoording verschuldigd aan het Parlement, en parlementsleden kunnen hen steeds ter verantwoording roepen via schriftelijke of mondelinge vragen, of desnoods een interpellatie (zie ook onder 3.1.)

2.2. De minister beslist over het inzetten van de procedure

Art. 6.2.5. van het decreet (aangepast op 06.09.2018) stelt nu

De Vlaamse Regering stelt het besluit tot voorlopige wijziging of opheffing vast. Het besluit tot voorlopige wijziging of opheffing bevat minstens de volgende gegevens :

1° het opschrift van het besluit dat gewijzigd of opgeheven wordt;

2° de datum van bekendmaking in het Belgisch Staatsblad van het besluit dat gewijzigd of opgeheven wordt;

3° in voorkomend geval de kadastrale gegevens van het perceel of de percelen waarop het beschermde goed zich bevindt;

4° de redenen van wijziging of opheffing;

5° in geval van wijziging een beschrijving van de impact op de erfgoedwaarden, een beschrijving van de impact op de beheersdoelstellingen, een beschrijving van de impact op de bijzondere voorschriften voor de instandhouding en het onderhoud en, in

⁸ <https://www.sarovlaanderen.be/vcoe-homepage>

⁹ Uit de Memorie van Toelichting, op.cit.: *Artikel 6.2.4 Bij een wijziging of opheffing van een beschermingsbesluit wordt altijd het advies van de Vlaamse Commissie ingewonnen nog voor de ondertekening van het besluit tot voorlopige opheffing of wijziging. De Commissie zal zich dus altijd eerst uitspreken over de noodzaak tot wijziging of opheffing nog voor de formele procedure wordt ingezet. De Vlaamse Regering kan dit advies naast zich neerleggen mits motivatie van deze beslissing.*

voorkomend geval, een beschrijving van de impact op de bijzondere voorschriften voor de instandhouding en het onderhoud in de overgangszone;
6° de aanduiding van de te registeren en te documenteren erfgoedwaarden die verloren gaan;
7° in geval van gedeeltelijke of volledige opheffing de eventuele verplichting om het beschermde goed te verplaatsen of om onderdelen met erfgoedwaarde in een erkend onroerenderfgoeddepot te plaatsen;
8° in geval van wijziging vanwege een verplaatsing als vermeld in artikel 6.2.1, 2°, de maatregelen die nodig zijn voor de ontmanteling, de verplaatsing en de heroprichting op een geschikte plaats en de termijnen waarbinnen die maatregelen uitgevoerd moeten zijn.

Opmerkelijk is dat deze regeling afwijkt van de Memorie van Toelichting bij de niet-gewijzigde deel van de tekst van het decreet. Deze is voor art. 6.2.5. gedetailleerder en bepaalt o.m.

“Erfgoedwaarden vervullen een maatschappelijke functie. Een wijzigings- of opheffingsprocedure rechtvaardigt daarom een vergelijkbaar verloop als deze voor de bescherming, waarbij eveneens publieke inspraak is voorzien. De procedure voor een wijziging of opheffing van een bescherming wordt dus ook opgesplitst in twee fasen (voorlopig en definitief). Dit geeft de gelegenheid om na het besluit tot voorlopige wijziging of opheffing een openbaar onderzoek te organiseren en het advies in te winnen van de betrokken gemeente(n). In alle besluiten tot voorlopige wijziging of opheffing van een bescherming worden daarom volgende gegevens opgenomen:

–het opschrift van het beschermingsbesluit dat wordt gewijzigd of opgeheven;
–de datum van bekendmaking in het Belgisch Staatsblad van het betreffend definitief beschermingsbesluit;
–de kadastrale gegevens van het perceel of de percelen waarop het beschermd goed zich bevindt (aangepast aan de actuele situatie);
–de redenen van wijziging of opheffing, die op een objectiveerbare afweging zijn gefundeerd;
–de aanduiding van de te registreren en documenteren erfgoedwaarden die verloren gaan. Op basis van deze aanduiding kunnen bepaalde maatregelen worden voorgeschreven om deze erfgoedwaarden te registeren en te documenteren (bv. door middel van historisch, archeologisch, archivalisch of natuurwetenschappelijk onderzoek);
–het advies van de Vlaamse Commissie voor het Onroerend Erfgoed, met in voorkomend geval de weerlegging van dit advies.”

De minister beslist al dan niet om tot een voorlopige opheffing over te gaan.

Vervolgens dient een openbaar onderzoek door de gemeente georganiseerd te worden. Dit openbaar onderzoek wordt met aanplakking, via een mededeling in het gemeentehuis, via de website van de gemeente, soms ook via de pers aangekondigd.

Artikel 6.2.3. §2 stelt

“Voorafgaand aan het besluit tot voorlopige wijziging wordt een openbaar onderzoek georganiseerd onder de voorwaarden en in de vorm, vermeld in artikel 6.1.7. Dat openbaar onderzoek heeft betrekking op de oorspronkelijke locatie en de locatie waarnaar het beschermd goed wordt verplaatst. Als het beschermd goed verplaatst wordt naar een andere

gemeente, wordt in beide gemeenten een openbaar onderzoek georganiseerd. De betrokken gemeenten hangen een bericht over het openbaar onderzoek uit op beide plaatsen die aangeduid zijn op het plan dat als bijlage bij het ontwerp van besluit tot voorlopige wijziging is gevoegd en publiceren een bericht op hun website.”

Desondanks blijft de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen geldig - en kan voor elke beslissing een motivatie gevraagd of afgedwongen worden ¹⁰. De omzendbrief VR95/25 maakt duidelijk dat deze wet o.m. van toepassing is op alle organen van een nationaal, communautair, gewestelijk, provinciaal of gemeentelijk bestuur, alsook op verenigingen van deze organen - b.v. een vereniging van gemeenten - wanneer die een openbare dienst verlenen ¹¹.

2.3. Openbaar onderzoek

Het is belangrijk dat iedereen terdege opvolgt wanneer het openbaar onderzoek start, en dan binnen de wettelijke termijn zijn/haar opmerkingen of bezwaren formuleert. Het is immers belangrijk dat erfgoedzorgers op dat ogenblik hun mening laten horen.

Loop regelmatig langs de site en kijk of er ergens een aanplakbiljet met aanduiding van het onderwerp en de start en het einde van de procedure opgehangen werd.

Wanneer iemand zo'n aanplakking bemerkt is het belangrijk dat dit bericht en de wijze waarop bezwaar kan ingediend worden zo ruim mogelijk verspreid wordt.

Wie kan bezwaar indienen ?

Het dossier ligt ter inzage bij de gemeente en in de kantoren van het Agentschap Onroerend Erfgoed ¹², of kan van zodra het openbaar onderzoek start digitaal geraadpleegd worden ¹³. Tijdens het openbaar onderzoek kan *iedereen* opmerkingen of bezwaren formuleren bij de gemeente.

Dat kan dus elke burger (zelfs burgers die niet in de betrokken gemeente wonen), maar ook verenigingen die in hun doelstellingen erfgoed, geschiedenis, ruimtelijke ordening, ... vermelden of die een statutair belang hebben bij het behoud van de bescherming.

¹⁰ De wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen is een bijzonder korte, maar uiterst belangrijke wet. Sinds de inwerkingtreding van deze wet moeten immers quasi alle bestuurshandelingen met individuele strekking zoals een vergunning, een erkenning, een benoeming, een ontslag, een administratieve sanctie, een onteigening, ... formeel worden gemotiveerd. Zie <http://www.ejustice.just.fgov.be/eli/wet/1991/07/29/1991000416/justel> en ook http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=nl&la=N&cn=2000111758&table_name=wet

¹¹ Omzendbrief van de Vlaamse Regering VR 95/25:
<https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/Regelgeving/rondzendbrieven/VR1995-25.doc>

¹² <https://www.onroenderfgoed.be/contact>

¹³ Via <https://openbareonderzoeken.onroenderfgoed.be>

Zo een bezwaarschrift is een (bij voorkeur aangetekende) brief waarin je:

1. bekend maakt dat je tegen opheffing van de bescherming en afbraak van het gebouw bent.
2. de reden waarom.

De redenen mogen persoonlijk van aard zijn: waarom vind jij dat dit gebouw moet blijven bestaan? Maar er moet steeds in vermeld staan dat je bezwaar hebt tegen de opheffing van de bescherming van dit gebouw en het afbreken ervan. Natuurlijk is het belangrijk je bezwaar zo sterk mogelijk te motiveren - haal daarvoor er eventueel deskundigen of juristen bij.

Een sterk dossier tegen de opheffing van de bescherming is belangrijk (waarin bv. aangetoond wordt dat de erfgoedwaarde niet onherroepelijk verloren ging, dat de slechte bouwfysische toestand gevolg is van het niet naleven van de onderhouds- of instandhoudingsplicht, of dat er niet sprake is van algemeen belang,...). Motiveer je bezwaar zo uitgebreid en gedetailleerd mogelijk ¹⁴.

Maar anderzijds telt ook het aantal.

Zorg voor een lawine aan bezwaarschriften, van burgers en organisaties betrokken bij geschiedenis en erfgoed.

Een online petitie ¹⁵ is een middel, maar omdat via die weg (te) gemakkelijk handtekeningen kunnen geronseld worden, waarvan de herkomst onduidelijk is, levert zulks niet altijd een doorslaggevend argument. Het is wel indicatief.

Zelf geven we nog altijd voorkeur aan (aangetekende) brieven. Het binnenstromen daarvan gedurende de dagen dat het openbaar onderzoek loopt werd in een Engelse handleiding ooit 'de Chinese marteling' genoemd. Druppeltje na druppeltje, dag na dag, wordt de overheid er aan herinnerd dat er burgers zijn die niet akkoord gaan met de gevoerde politiek of beleid.

Wanneer de gemeente partij is in de procedure (bv wanneer zij eigenaar is van het erfgoed waarvoor de opheffing van bescherming gevraagd wordt), dan raden we steeds aan om een kopie van het bezwaarschrift te sturen aan het Agentschap Onroerend Erfgoed en aan de Minister ¹⁶.

De gemeente verzamelt alle reacties en bezorgt deze aan het Agentschap Onroerend Erfgoed. Het agentschap behandelt al de reacties en adviseert de Minister.

¹⁴ Zie bv het bezwaarschrift dat VVIA indiende tegen de opheffing van de bescherming van de kolenwasserij van Beringen: <http://www.industrieelerfgoed.be/sites/default/files/bezwaarschrift-VVIA.pdf>

¹⁵ Bv via het platform <https://www.change.org/>

¹⁶

<https://www.vlaanderen.be/organisaties/vlaamse-regering/matthias-diependaele-vlaams-minister-van-financien-en-begroting-wonen-en-onroerend-erfgoed/kabinet-van-de-vlaamse-minister-van-financien-en-begroting-wonen-en-onroerend-erfgoed>

3. Ondanks alle protest en bezwaren heft de minister de bescherming op. Wat nu ?

3.1. Openbaarheid van bestuur

Vraag in het kader van de openbaarheid van bestuur de door de minister gegeven motivering op, en ook alle stukken van het dossier. Indien zulks in eerste instantie geweigerd wordt, schakel dan desnoods de ombudsman ¹⁷ in of laat een Vlaams volksvertegenwoordiger een parlementaire vraag stellen ¹⁸.

Aarzel niet om zo spoedig mogelijk een advocaat gespecialiseerd in erfgoedzaken te contacteren ¹⁹ wanneer U overweegt een beroepsprocedure op te starten.

3.2. Raad voor Vergunningsbetwistingen

Er kan een procedure opgestart worden bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen (RVBB) ²⁰. Dat kan door

- elke natuurlijke persoon of rechtspersoon die rechtstreekse of onrechtstreekse hinder of nadelen kan ondervinden als gevolg van de vergunnings-, validerings- of registratiebeslissing of aktenaam van een melding;
 - procesbekwame verenigingen die optreden namens een groep wiens collectieve belangen door de vergunnings-, validerings- of registratiebeslissing of aktenaam van een melding zijn bedreigd of geschaad, voor zover zij beschikken over een duurzame en effectieve werking overeenkomstig de statuten. Meestal wordt hiervoor verwezen naar vzw's die al minstens één jaar effectieve werking kunnen bewijzen en die juridisch in orde zijn.
- Hou er ook rekening mee dat je vaak moet kunnen aantonen dat je in de vroegere fase (openbaar onderzoek) bezwaar hebt ingediend.

Het inzetten van een procedure bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen brengt kosten met zich mee.

Het rolrecht dat verschuldigd is per verzoekende partij bij het indienen van een verzoekschrift tot vernietiging bedraagt 200 euro. Het rolrecht dat verschuldigd is per verzoekende partij bij het indienen van een verzoekschrift tot schorsing of van een verzoekschrift tot schorsing wegens uiterst dringende noodzakelijkheid, bedraagt 100 euro. Collectieve verzoekschriften geven aanleiding tot het betalen van zoveel malen het rolrecht als er verzoekende partijen zijn.

¹⁷ <https://www.vlaanderen.be/vlaamse-ombudsdienst>

¹⁸ Een overzicht van de Vlaamse volksvertegenwoordigers, alfabetisch, per partij en per kieskring vindt U op <https://www.vlaamsparlement.be/vlaamse-volksvertegenwoordigers>

¹⁹ <https://www.advocaatzoeken.vlaanderen/ADVOCAAT-ZOEKEN/Advocaat-omgevingsrecht/Advocaat-onroerend-erfgoed> - vraag de advocaat welke procedures hij reeds gepleit heeft voor de RVBB en wat zijn resultaten waren

²⁰ <https://www.dbric.be/raad-voor-vergunningsbetwistingen>

Hou er rekening mee dat de procedures voor de RVBB vaak juridisch-technisch zijn, en derhalve de bijstand van een advocaat vereisen. De arresten van de RVBB kunnen geconsulteerd worden op de website van deze instantie ²¹. Daar krijgt men een beeld van de zaken waarvoor een vergunningsbetwisting aanhangig gemaakt werd en van het verloop van de procedures.

Uit ervaring weten we dat men voor een procedure bij de RVBB op zo'n 5000 euro moet rekenen. Het is daarom belangrijk dat erfgoedverenigingen - zoals vaak in het buitenland - een 'strijdkas' aanleggen om dit soort kosten te dekken. Indien de middelen niet beschikbaar zijn, kan men proberen die via crowdfunding in te zamelen.

Verenigingen die in hun verzekeringspolis een 'rechtsbijstandsverzekering' afsloten contacteren hun verzekeraar om te weten of deze de kosten van een procedure bij de RVBB dekt. Overigens is vandaag het afsluiten van een goede rechtsbijstandsverzekering sowieso aangewezen voor alle verenigingen.

3.3. Raad van State

In het uiterste geval kan men ook nog een nietigverklaring aanvragen bij de Raad van State ²². Dit is een procedure waarbij nagegaan wordt of er rechtsregels geschonden zijn. Over de zin daarvan kan Uw advocaat U adviseren. Hou er rekening mee dat deze procedure opnieuw kosten met zich meebrengt...

De Vlaamse Vereniging voor Industriële Archeologie staat met zijn vrijwilligers sedert 1978 onafhankelijk en ongebonden op de bres voor behoud en ontsluiting van industrieel en technisch erfgoed in Vlaanderen.

U kunt VVIA daarbij helpen door lid te worden

<http://www.industrieelerfgoed.be/leden>

Bezoek onze website

www.industrieelerfgoed.be

²¹ <https://dbrc.be/rechtspraak>

²² http://www.raadvst-consetat.be/?lang=nl&page=proc_adm_annul_page1